

Stavba Domova pro seniory startuje

Hrádek nad Nisou je městem s bezmála osmi tisíci obyvateli. Disponuje dvěma domy s pečovatelskou službou a také terénní pečovatelskou službou, kterou poskytuje v domácnostech klientů. Přibývá ovšem lidí, kteří už sami bydlet nemohou a potřebují nepřetržitou péči. Domov pro seniory tohoto typu ale Hrádek nemá. Záměr o umístění do zařízení pro seniory se tak musí obrátit na služby v jiných městech. Některé zřizuje Liberecký kraj, jiné provozují soukromé společnosti. Poptávka po lůžkách v těchto domovech ale mnohonásobně převyšuje nabídku. Čekací doba je proto velmi dlouhá a někdy se zájemci ani nedočkají. Vzhledem k demografickému vývoji se dá předpokládat, že starých lidí vyžadujících péči bude přibývat. Hrádek nad Nisou se proto už před několika lety začal zabývat myšlenkou na vlastní domov, který by sloužil primárně obyvatelům města. V roce

2016 zastupitelé přijali návrh starosty Josefa Horinky na výstavbu Domova seniorů s částí lůžek určených pro pacienty s Alzheimerovou nemocí a pro Hrádek nebyvalá akce mohla začít.

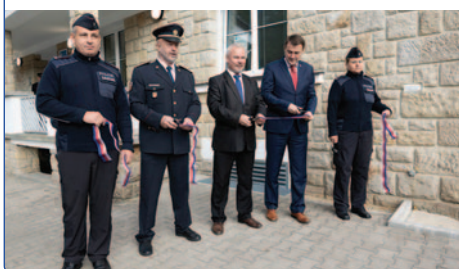
Poměrně záhy se podařilo vytipovat místo, na kterém by nový dům mohl stát. Pozemek v majetku města, který dříve sloužil jako školní zahrada a už dlouho ležel ladem, má ideální velikost i polohu. Od začátku bylo jasné, že na stavbu bude potřeba sehnat dotace. Rozběhla se tak mašinerie jednání, dotazování a hledání možností, jak stavbu financovat. Zároveň se začalo pracovat na projektu, který by nastínil, kolik peněz bude potřeba. Od samého počátku plánování bylo rozhodnuto, že se bude stavět energeticky úsporný dům, který bude v rámci energií soběstačný. Ve světle současné situace na trhu s energiemi to bylo rozhodnutí velmi prozíravé.

Pokračování na str. 4

strana 5

Celnice opět ožila

Do zrekonstruované budovy celnice na hraničním přechodu se vrátili policisté. Od října v ní našla zázemí cizinecká policie.

strana 6

28. říjen vHrádku nad Nisou

Významný svátek jsme si připomněli vzpomínkovým aktem a slavnostním předáním Ceny města Hrádek nad Nisou.

strana 4

Hřiště v Oldřichově

V Oldřichově se pracuje na obnově hřiště, které se promění v multifunkční sportoviště pro fotbal, volejbal nebo tenis.

Vážení čtenáři HRÁDECKA,

otevíráte listopadové číslo jednoho z nejkvalitnějších zpravodajů v našem kraji. Takto napsané se to může zdát trochu nabubřelé, ale právě takhle hodnotí HRÁDECKO nezisková společnost Kvalikom, která si dává za cíl kultivovat, zlepšovat a oceňovat způsob komunikace veřejných institucí. Kromě našeho zpravodaje jsme nechali ohodnotit i webové stránky a Facebookový profil. Jak jsme dopadli, si můžete přečíst v samostatném článku. Z výsledků máme radost a rádi jí předáváme dál. Co se týká obsahu tohoto vydání, je opět velmi pestré. Otevíráme článkem o stavbě Domu pro seniory na Oldřichovské ulici. Jedna z největších investičních akcí v historii města právě startuje. Během příštího roku se tak zúročí roky příprav a vznikne objekt, který bude další chloubou našeho města. Dočíst se můžete i o dalších investičních akcích,

jako například o rekonstrukci tělocvičny na ZŠ TGM, o novém hřišti v Oldřichově nebo o modernizaci dohlížecího kamerového systému. Představíme i projekty, které proběhly na našich školách. Nesmíme zapomenout ani na připomenutí 28. října a vizitky laureátů letošních Cen města, které se u této příležitosti udělují. K podzimu patří houby, a protože my jsme houbařský národ, věříme, že vás potěší i malá galerie ne příliš známých hub, které rostou v lesích kolem Hrádku. Fotografie pořídili účastníci mykologické procházky, která se konala v říjnu, a o které se rovněž dočtete v tomto čísle. Letošní podzim byl vydařený i z pohledu počasí, přejeme vám tedy, ať je i jeho závěr co nejlepší. Příští číslo vyjde už v době adventu.

Věra Baumgartnerová

Informace z radnice Usnesení rady města

25. schůze rady města

Rada města na svém 25. jednání, konaném dne 12. října 2022, mimo jiné:

- schválila čerpání rezervního fondu organizace Základní škola T. G. Masaryka, Hrádek n. Nisou v celkové maximální výši 98 560 Kč na úhradu dodavatelských faktur souvisejících s rekonstrukcí školní jídelny, demontáží a montáží vybavení školní kuchyně
- souhlasila s přijetím finančního daru ve výši 24 000 Kč organizace Základní škola, Hrádek nad Nisou – Donín, na rozvoj čtenářství v základní škole od společnosti Pomáháme školám k úspěchu, o. p. s.
- schválila přijetí dotace z programu Ministerstva vnitra – Programu prevence kriminality na místní úrovni 2022 na projekt: Hrádek nad Nisou – Rozšíření Městského kamerového a dohlížecího systému v lokalitě Oldřichov na Hranicích – 2022 ve výši 350 000 Kč a zajištěném spolufinancování ve výši 231 581 Kč
- schválila přijetí dotace z programu Ministerstva vnitra – Programu prevence kriminality na místní úrovni 2022 na projekt: Hrádek nad Nisou – Multifunkční hřiště Oldřichov na Hranicích – 2022 ve výši 300 000 Kč a zajištěném spolufinancování ve výši 2 655 564,94 Kč
- schválila přijetí účelového finančního příspěvku ve výši 350 000 Kč z Ministerstva kultury, Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón v roce 2022 na obnovu nemovité kulturní památky – bytový dům „AZYL“ č. p. 67 (obnova truhlářských prvků – oprava a výměna oken I. a II. NP a další související práce)

- schválila podání žádosti o účelovou neinvestiční dotaci na výdaje jednotek SDHO pod názvem „Hrádek nad Nisou – výdaje JSDHO“ ve výši 112 992 Kč do Programu MV – GRH HZS České republiky, výzvy: JSDH_DOT_V2_2022 Odborná příprava, zásah, vybavení a opravy JSDH obcí, prostřednictvím Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje
- schválila přidělení zakázky na práce a úkony spočívající v zajištění doplnění prvků záhonů a úpravu výsadby na akci: „Úprava zeleně v ulici Liberecká“, zhotoviteli OK GARDEN, s. r. o., Praha 4 za cenu 166 231,26 Kč (137 381,20 bez DPH)
- schválila přidělení zakázky na práce a úkony spočívající v zajištění vystrojení a zřízení přípojného bodu plynové přípojky, na akci: „Sokolovna Hrádek nad Nisou – úprava tepelného zdroje – přípojka plynu“, zhotoviteli FO: Antonín R. – voda, topení, plyn, Hrádek nad Nisou za cenu 152 679,00 Kč bez DPH (184 741,59 Kč s DPH)
- schválila přidělení zakázky na práce a úkony spočívající v zajištění vyhotovení projektové dokumentace v rozsahu dokumentace pro provedení stavby a inženýrskou činnost na akci: „Stavební úpravy a půdní vestavba – Základní škola Lidická“, společnosti FS Vision, s. r. o., Liberec V – Kristiánov, za nabídkovou cenu 2 040 060 Kč s DPH (bez DPH 1 686 000 Kč).
- schválila přidělení zakázky na práce a úkony spočívající v zajištění obměny zatopením poškozeného systému MaR na akci: „Oprava havarijního stavu kotelny – MaR, zhotoviteli REGULA TERM družstvo, 463 34 Hrádek nad Nisou za cenu 213 359,30 Kč (176 330,00 bez DPH)
- schválila žadateli firmě ZAPA beton, a. s., Praha 4, čerpání z finančních rezerv na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání v DP Václavice II – změna (Uhelná), v celkové výši 500 000 Kč pro rok 2022. Rekultivace budou probíhat podle „Plánu rekultivace DP Václavice II – plocha rozšíření“, který byl schválen Krajským úřadem Libereckého kraje, Odborem životního prostředí a zemědělství, a OBÚ pro území krajů Libereckého a Vysočina
- schválila žadateli firmě ZAPA beton, a. s., Praha 4, čerpání z finančních rezerv na sanaci a rekultivaci pozemků dotčených vlivem dobývání v DP Grabštejn a Václavice II (stará část), v celkové výši 600 000 Kč pro rok 2022. Rekultivace budou probíhat podle „Aktualizace projektu rekultivace DP Grabštejn, Václavice II“, který byl schválen Krajským úřadem Libereckého kraje, Odborem životního prostředí a zemědělství a OBÚ v Liberci.

26. schůze rady města

Rada města na svém 26. jednání, konaném dne 26. října 2022, mimo jiné:

- schválila smlouvu o realizaci přeložky distribučního zařízení určeného k dodávce elektrické energie, na stavbu Hrádek n. Nisou – Okružní (Vodní park) a dále úhradu nákladů spojených s přeložkou

- ve výši 768 928 Kč bez DPH se společností ČEZ Distribuce, a. s., Děčín – Podmokly
- souhlasila s přijetím finančního daru ve výši 14 229 Kč na úhradu obědů pro tři nezletilé žáky organizace Základní škola, Hrádek n. Nisou – Donín, od společnosti WOMEN FOR WOMEN, o. p. s., Praha 4.

Ze zasedání zastupitelstva města

10. zasedání zastupitelstva města

Zastupitelstvo města na svém 10. zasedání, konaném dne 26. října 2022, mimo jiné:

- schválilo udělení Ceny města Hrádek n. Nisou k výročí dne 28. října na rok 2022 a uložilo starostovi města, ve spolupráci s odborem ODK, uspořádat slavnostní akt a předat ocenění
- vzalo na vědomí návrh laureátů k udělení Ceny Města Hrádek n. Nisou 2022 k výročí dne 28. října, schválilo způsob volby, kdy se bude jednat o laureátech, kteří obdrží nejvyšší počet hlasů na základě výsledku

- hlasování, až do stanoveného limitu počtu laureátů k ocenění
- na základě výsledku hlasování schválilo volbu 2 laureátů k udělení ocenění
- schválilo udělení Ceny Města Hrádek nad Nisou pro rok 2022 k výročí dne 28. října paní Mgr. Anně Pilařové, za dlouholetý přínos v oblasti kultury, zejména za vedení divadelního dětského souboru, pedagogické působení při ZŠ T. G. M. a dlouholeté vedení oddílu juda v Hrádku nad Nisou a panu Helfridu Volkertovi za přínos v oblasti společenské a sociální, zejména za dlouholeté působení v oblasti rozvoje stavební činnosti města a aktivní činnost v klubu hrádeckých turistů.

Kompletní usnesení z jednání Rady města a zasedání Zastupitelstva v plném znění najdete na webu města Hrádek nad Nisou.

Příští řádné zasedání Zastupitelstva města se bude konat 23. listopadu 2022 od 17 hodin v multifunkčním sále Brány Trojzemí.

Na ustavujícím zasedání zastupitelstva bylo schváleno staronové vedení města

Necelý měsíc po komunálních volbách se v multifunkčním sále na Horním náměstí poprvé sešli zvolení zastupitelé, aby složili slib a zvolili vedení města. V Hrádku nad Nisou letos podalo kandidátku jen sdružení Hrádek potřebuje změny! a všech 25 kandidátů se tak stalo zastupiteli. Ti ze svého středu vybírají starostu, místopředsedu, členy rady města a ze zákona povinné dva výbory zastupitelstva: kontrolní a finanční. Ustavující zastupitelstvo také pověřilo oddávající.

Zkraje se řízení zasedání ujal podle tradice jeho nejstarší člen, kterým je Jan Krečman. Pak už byli jednomyslně potvrzeni starostou města Mgr. Josef Horinka a místopředsedou města Pavel Farský. Ve stejném složení jako doposud bude pracovat i rada města, jejímiž členy kromě starosty a místopředsedy budou Petr Dlouhý, Ing. Jaromír Mottl, Mgr. Jaroslav Poláček, Tomáš Prokop, ThMgr. Hedvika Zimmermannová.

Drobných změn doznalo složení výborů. Kontrolní výbor zpravidla vede opozice, která však po letošních volbách v Hrádku není. Předsedou navíc musí být člen zastupitelstva. Stal se jím David Gottstein, zbývajícími členy jsou David Musil, Karel Pokorný, Mgr. Jaroslav Poláček a Vladislav Řípa. Finanční výbor povede Ing. Jaromír Mottl, členy

budou Ladislav Fialka, Jaroslav Holata, Jiří Paseka, Jiří Pavel, Tomáš Prokop, Milan Slezák, Petr Suk a Petr Vlach.

Občané, kteří přemýšlí o svatbě, budou moci volit z následujících oddávajících: Věra Baumgartnerová, Ing. Jana Tůmová, ThMgr. Hedvika Zimmermannová, Stanislav Dlouhý, Mgr. Jaroslav Poláček, Bc. Martin Půta, Antonín Raban a MUDr. Radomír Sekvard, které ze zákona doplňují starosta a místopředseda města.

Staronový starosta města popřál všem zastupitelům hodně energie a neutuchajícího nadšení a připomněl, že následující čtyři roky budou náročné. Nejen kvůli faktorům, které vnímáme všichni, ale i proto, jak rozsáhlé investice a úkoly v tomto období před městem stojí.

Bezprostředně po skončení ustavujícího zasedání přišel popřát novým členům zastupitelstva vše nejlepší první zástupce primátora partnerského města Žitava Andreas Mannschott. Ocenil proměny města v posledních letech, mnohaletou partnerskou spolupráci a vyjádřil naději, že bude pokračovat i nadále.

Mezi prvními gratulanty byla i manželka starosty města Jana s oběma dětmi.

-vš-

Stavba Domova pro seniory startuje

Dokončení ze strany 1

Už první návrhy ukázaly, že půjde o mimořádnou investiční akci. Nový Domov pro seniory bude mít kapacitu 40 lůžek, z toho jedna samostatná sekce bude vyčleněná pro 8 pacientů s Alzheimerovou

nemocí. Samozřejmostí jsou i společné prostory pro setkávání obyvatel domova nebo třeba kaple. Součástí jsou veškeré provozní prostory, jako kuchyně s jídelnou, prádelna, šatny, sklady, apod. Budova bude postavená v takzvaném standardu Pasiv plus, kdy teplo je zajištěné

tepelným čerpadlem s elektrickým dohříváním, na střeše domu je navržena fotovoltaika, která by měla kapacitně stačit na celkovou spotřebu domu, počítá se i s využitím splaškové vody, která se po vyčištění využívá například ke splachování nebo zalévání atd. Projektanti mysleli i na vnitřní vybavení domu, které nejen obyvatelům, ale i návštěvníkům budou pobyt příjemňovat. Jde například o vodní prvky, akvária a živé rostliny ve společných prostorách nebo venkovní voliéry s andulkami. Klienti budou mít k dispozici i krásnou zahradu s parkovou úpravou. V přízemí domu navíc vznikne nová výjezdová stanice Záchrané služby se zázemím pro dva sanitní vozy a příslušenstvím pro personál.

Projekt je to vskutku velkolepý. Náklady na vybudování Domova pro seniory vyšplhají na bezmála 250 milionů korun. Už teď má město schválené dotace ve výši 190 milionů korun z Evropských fondů (IROP 54 milionů korun a REACT necelých 140 milionů korun). O další peníze usiluje i v dalších programech. Dodavatelská firma už převzala staveniště a začala s přípravou. Na výsledek několikaletého úsilí mnoha zainteresovaných lidí se budeme moci podívat už v příštím roce, kdy má být stavba hotová a začít sloužit svému účelu. Zájemci o tuto investiční akci z řad široké veřejnosti budou mít možnost seznámit se s projektem na připravované prezentaci. O jejím termínu bude radnice včas informovat.

Věra Baumgartnerová

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií – v rámci reakce Unie na pandemii COVID-19 (REACT 101. výzva) a dále Fondem soudržnosti/Evropským fondem pro regionální rozvoj v rámci Operačního programu Životní prostředí (OPŽP 163. výzva).

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Financováno v rámci reakce Unie na pandemii COVID-19
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

V Oldřichově probíhá rekonstrukce hřiště

V roce 2020 bylo v Oldřichově na Hranicích obnoveno a rozšířeno dětské hřiště, nyní přišlo na řadu sportoviště pro odrostlejší děti a dospělé. Stavba začala v září a rychle postupuje. Sportoviště bude připomínat víceúčelové hřiště ve Václavicích, které bylo postaveno před čtyřmi lety.

Rekonstruované hřiště bude mít zpevněnou plochu s povrchem z umělé trávy, který nahradí původní škváru, v posledních letech zarostlou trávou. Celý obvod bude chráněn vysokou sítí, ve spodní části doplněnou mantinely. Obruba bude z betonových dlaždic. Vybavení vytvoří pevně zabudované branky, basketbalové koše s deskou, volejbalové a tenisové sloupky a odnímatelné branky na fotbal.

Hřiště staví společnost Profil Plus, s. r. o., která ve výběrovém řízení nabídla konečnou cenu díla 2,955 mil. Kč. Většinu z této sumy zaplatí město ze svého rozpočtu. Částkou 300 tis. Kč přispěje Ministerstvo vnitra z Programu prevence kriminality. Počítá se s tím, že hřiště bude volně přístupné a využijí ho obyvatelé Oldřichova, ale třeba i organizace působící ve městě. Smyslem je poskytnout možnost smysluplného trávení volného času v další z okrajových částí města bez nutnosti cestování.

Rekonstrukcí hřiště bylo vyslyšeno jedno z přání obyvatel Oldřichova. A i když cesta k němu trvala roky, jeho uživatelé by měli být spokojeni. Taková je realita: připravit potřebnou dokumentaci, povolení, zajistit financování a v dnešní době nakonec vše úspěšně realizovat, vyžaduje trpělivost.

-vš-

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

PREVENCE
SE MUSÍ VYPLATIT

Obhájili jsme výbornou kvalitu HRÁDECKA

I v letošním roce jsme přihlásili HRÁDECKO do soutěže radničních zpravodajů, kterou každoročně pořádá nezisková organizace Kvalikom. Loni jsme vybojovali 1. místo v Libereckém kraji, když jsme získali 46 z 50 možných bodů v kategorii obcí od 2 do 10 tisíc obyvatel. Prvenství jsme letos neobhájili, nicméně výbornou kvalitu ano. V rámci okresu jsme zůstali na prvním místě, v rámci kraje potom bereme místo druhé. Z 50 možných bodů jsme tentokrát dostali 45 bodů.

Součástí soutěže je i podrobné hodnocení jednotlivých časopisů, které nás velmi potěšilo:

„Porota se shodla na tom, že HRÁDECKO je velmi kvalitním, vyváženým a dobře zpracovaným periodikem. Zpravodaj podává velmi kvalitní zpravodajský přehled o dění, nejen o činnosti radnice, ale i o záležitostech týkajících se místních spolků, sportovních klubů, referuje o kultuře, společenských i politických tématech. Vše je navíc zpracováno velmi kvalitní novinářskou formou. Články jsou čtivé, titulky poutavé a gramatika je na skvělé úrovni. Celkově je podle hodnocení zpravodaj pojat originálně a kreativně. Zpravodaj naplňuje požadavky na praktičnost, ale i edukativní funkci. Některé čtenáře by možná potěšila křížovka či sudoku. Fotografie jsou kvalitativně na

nadprůměrné úrovni. Články vhodně doplňují a díky barevnému tisku dobře vyniknou. Zpravodaj hodnotíme dlouhodobě jako jedno z nejvyšších kvalitnějších periodik, které municipality v ČR vydávají. Je na něm vidět opravdu velký kus práce, dlouhé hodiny ladění a důkladná práce grafika i redakce. Je pozitivní, že zpravodaj neobsahuje jen lehká společenská témata, ale otevírá i závažná a důležitá témata pojednávající o hospodaření, financích, územním rozvoji a podobně. To vnímáme jako zásadní důkaz snahy o transparentní správu.“

Ráda bych tímto poděkovala za spolupráci redaktorům HRÁDECKA Romanu Sedláčkovi a Vítu Štruplovi, Josefu Horinkovi jako členovi redakční rady a také našim spolupracovníkům Martině Kotkové (sazba), Marku Sekyroví (korektury) a tiskárně Geoprint Liberec.

Stejná společnost hodnotí také radniční weby a Facebookové profily města. I tady Hrádek nad Nisou zaznamenal obrovský úspěch. Máme nejlepší web a druhý nejlepší Facebookový profil v Libereckém kraji. Facebook bodoval i v celostátním srovnání, když ze 197 hodnocených profilů skončil na krásném 4. místě. U těchto dvou kategorií máme zatím jen výsledky, na podrobné slovní hodnocení zatím čekáme. Jakmile ho budeme mít, určitě se rádi podělíme. -vb-

V celnici na Trojmezí jsou opět policisté

V roce 2007 po rozšíření schengenského prostoru zůstala celnice na Žitavské ulici prázdná. Město ji následně v roce 2008 získalo od státu do svého majetku, ale představy o tom, co v ní bude, nevyšly. Nakonec se ale našlo to nejlogičtější využití: v pátek 14. října 2022 byla rekonstruovaná budova slavnostně předána cizinecké policii. Čeští policisté v ní fungují už od září a do konce roku se přidají jejich němečtí kolegové.

V nové služebně nyní pracuje 12 policistů. Po vyřízení potřebných formalit se má přidat stejný počet příslušníků Bundespolizei. Ideální by samozřejmě bylo, aby na česko-polské hranici byli i polští policisté. Ti sice vloni projevili zájem, k dohodě ale zatím nedošlo. Do budovy by se však v případě budoucí domluvy vešli, rekonstrukce byla koncipována až pro 40 osob.

Umístění nové služebny na hranicích třech států považují za výhodu i sami policisté, protože budou moci reagovat okamžitě. V terénu se pohybují již nyní společné česko-německé hlídky asi patnáctkrát za měsíc a v menší míře i smíšené česko-polské hlídky. Ostatně jen krátce před slavnostním otevřením celnice byla jedna česko-německá hlídka úspěšná, když v Žitavě zadržela tři migranty ze Sýrie. Policisté z hrádecké služebny budou mít nastarost oblast od Krompachu po Smědavu, čili nejen Hrádecko, ale i Frýdlantský výběžek.

„Jsem velmi rád, že budou v Hrádku sloužit další policisté, kteří budou dohlížet na bezpečnost občanů a tím se zvýší i pocit bezpečí ve městě. Je to takový benefit, když vezmeme v potaz trestnou činnost, ke které ve městě dochází,“ uvedl při otevření budovy starosta Josef Horinka. „Nedaleko je rekreační areál Kristýna, kde se v letošním roce zloději soustředili hlavně na elektrokola, která možná teď za hranicemi jsou více poptávaná než auta,“ dodává. Terčem zlodějů se stala několikrát i budova opravované celnice. Naposledy v září, kdy zmizela venkovní kamera. Zloději bylo celkem jedno, že jej v tu dobu snímá.

Dohoda mezi městem a Policií ČR o využití budovy bývalé celnice vznikla v roce 2020 za bývalého krajského policejního ředitele Vladislava Husáka. Příprava projektu a zajištění financování trvalo dva roky. Slavnostního otevření se kromě vedení města Hrádek nad Nisou zúčastnil také hejtmán Libereckého kraje Martin Půta a stávající krajský policejní ředitel Ondřej Musil.

Výstavba budovy bývalé celnice začala v listopadu roku 1931 a už v červenci roku následujícího se do ní stěhovaly kanceláře. Ještě v témže měsíci se začala bourat původní budova z roku 1858, aby na jejím místě vyrostla garáž a váha. Svému účelu sloužila celnice do záboru Sudet v roce 1938. Po druhé světové válce zde hraniční přechod nebyl a budova začala jako celnice fungovat zase až v roce 1993, kdy byl hraniční přechod na Žitavské znovu otevřen. Když město budovu získalo v roce 2008 do svého majetku, bylo vyvíjeno úsilí, aby zde vznikla restaurace a informační centrum pro turisty. Zájemci se ale nenašli. Nějakou dobu zde fungovala herna a nyní, po 15 letech, se kruh uzavřel a vrátili se do ní policisté.

Obnova budovy stála 16 milionů korun. „Původně jsme počítali s částkou 12,5 mil. Kč. Oproti plánu ale bylo potřeba opravit i hromosvody, střešní krytinu a přečerpávací jímku, takže náklady vzrostly,“ říká starosta města Josef Horinka. Město do rekonstrukce vložilo ze svého rozpočtu 10,5 mil. Kč, 3,5 mil. Kč přidal Liberecký kraj z Krizového fondu a 2,078 mil. Kč ze Státního fondu životního prostředí v rámci Národního plánu obnovy bylo určeno na snížení energetické náročnosti budovy.

Vit Štrupl

Cena Města Hrádek nad Nisou

Připomínka vzniku samostatného československého státu letos proběhla před budovou základní školy T. G. Masaryka u busty prvního československého prezidenta, která je před školou umístěna od předloňského března díky péči Československé obce legionářské. Potřebu připomínat si naši historii, ideály, odhodlání našich předků, kteří bojovali za vznik republiky, později bojovali za naši svobodu a leckdy za to zaplatili vlastními životy zmínil ve svém zamyšlení i starosta města Josef Horinka.

Druhá část oslavy vzniku samostatného Československa se konala v obřadní síni městského úřadu, kde byly starostou města Josefem Horinkou a místostarostou Pavlem Farským předávány Ceny Města Hrádek nad Nisou.

První oceněnou se stala paní Anna Pilařová. Cena jí byla udělena za dlouholetou obětavou práci ve školství a s dětmi, kdy po roce 1989, a po odvolání některých ředitelů z funkce, převzala řízení Základní školy T. G. Masaryka. Díky jejímu úžasné vstřícnému a citlivému způsobu komunikace se jí podařilo bez problémů převést školu do nových podmínek vzdělávání. V Základní škole T. G. Masaryka působila po

celou svou učitelskou kariéru, která trvala 44 let! Se svým manželem Ing. Jaroslavem Pilařem vedla dlouhé roky oddíl juda v Hrádku nad Nisou. Společně založili v roce 1996 dětský divadelní soubor Dividyčko, se kterým nastudovali řadu her pro dětské publikum a vychovali několik herců pro hrádecký divadelní soubor Vojan.

Druhým letošním oceněným byl pan Helfried Volkert, kterého všichni znají spíše jako Freddyho. Zastupitelé města se rozhodli udělit Cenu Města Hrádek nad Nisou panu Volkertovi za dlouholetý přínos městu, zejména v oblasti rozvoje stavební činnosti. Pan Volkert je živou encyklopedií všech staveb realizovaných ve městě v 80. a 90. letech 20. století.

Cenu dostal také za svou obětavou a dlouholetou činnost v hrádecké základní organizaci Klubu českých turistů. Od roku 1962 byl členem hrádeckého horolezeckého oddílu, aktivně působil při stavbě horolezecké chaty na Horním Sedle. Už tehdy ale tíhnuł více k turistice. I tady je stále chodící encyklopedií turistických tras a zajímavostí nejenom v Hrádku nad Nisou, ale i širokém okolí. Mimo jiné dělal řadu let značkáře turistických cest.

-vš-

Tělocvična na ZŠ TGM prochází rekonstrukcí

Město Hrádek nad Nisou se dlouhodobě věnuje vylepšení stavu svých školských zařízení. V uplynulých letech se intenzivně pracovalo na zateplení budov, výměně oken, nových fasádách atd. Ve školách se budují nové učebny a opravují staré, ve školkách se postupně promě-

nily všechny zahrady. Stranou nezůstávají ani sportoviště a tělocvičny. V těchto dnech se intenzivně pracuje na kompletní rekonstrukci tělocvičny na Základní škole T. G. M. Projekt počítá nejen s obnovou stávajícího prostoru samotné tělocvičny, ale také s přístavbou sociálního zázemí a vybudováním přístupu pro imobilní osoby, které zajistí šikmá schodišťová elektrická plošina. V rámci stavebních prací budou provedeny drobné dispoziční úpravy, rekonstrukce veškeré skladby podlah, úpravy vnitřních povrchů (výmalby, nové podlahové krytiny a akustické podhledy). Je navrženo nové LED osvětlení, nové elektro vnitřní rozvody, nové rozvody a tělesa ústředního topení a nové dveře včetně zárubní.

Po dobu, kdy se opravovala školní jídelna, sloužila tělocvična jako náhradní místo pro výdej obědů. Tělocvičné nářadí a žíněnky tak vystřídaly stoly a židle a místo hodin tělocviku tu děti i učitelé trávili čas oběda. Několik měsíců se tady nespotovalo. Až se děti do tělocvičny vrátí, bude na ně čekat nejen zbrusu nový prostor, ale také zcela nové vybavení, které je součástí projektu.

Práce přijdou včetně DPH na bezmála 9 milionů korun, více než polovinu pokryjí dotace. Projekt je spolufinancován z prostředků Ministerstva pro místní rozvoj, dotaci poskytne také Liberecký kraj.

Věra Baumgartnerová

Městské školské projekty 2022

Město Hrádek nad Nisou věnuje dlouhodobě pozornost projektům týkajícím se škol. Na větší opravy je vždy potřeba pilně shánět peníze z dostupných fondů. Začít vymýšlet, co by se dalo udělat ve chvíli, kdy se dotační výzva objeví, je pozdě. Úspěšní jsou ti, kdo mají v šuplíku připravenou dokumentaci a vše potřebné k žádosti o dotaci i realizaci samotné akce. Právě tímto způsobem naše město získalo pro hrádecké školy a školky v posledních letech nemalé finanční prostředky. Avšak potřebné peníze přicházejí do škol nejen z velkých projektů.

„Protože peněz do škol není nikdy dost a víme, že stejně při svých výdajích obrací každou korunu“, říká místostarosta města Pavel Farský, „rozhodli jsme se v loňském roce při sestavování rozpočtu na rok 2022 vytvořit kapitolu ve výši dvou milionů korun na tak zvané školské projekty. Ty si vymýšlí každá škola zvlášť. Projekty posléze vyhodnotilo zasedání ředitelů škol a vedení města. Projekty byly představeny, diskutovalo se o jejich kvalitě a potřebnosti, byla jim přisouzena konkrétní váha. Na základě tohoto jednání byly předloženy radě města, která je schválila, a školy se samy postaraly o jejich realizaci.“

Základní škola v Doníně tak mohla vymalovat část školní družiny, pořídit nový koberec a nábytek. Základní škola a mateřská škola v Loučném modernizovala školní jídelnu. Došlo na zednické práce i výměnu stolů, židlí a dalšího drobného inventáře. Možná jste zaznamenali, že vstupní hala Základní školy Lidická po opravách doslova září. I to je výsledkem jednoho ze školských projektů. Novotou voní i šatny druhé velké hrádecké základní školy nesoucí jméno T. G. Masaryka. Od sklepa až pod střechem měla být vymalovaná Mateřská školka na Liberecké ulici, kde se projekt nakonec podařilo realizovat jen částečně. Malovalo se i v přízemí Mateřské školky v Doníně. Tam získali zároveň dle svých potřeb i nový nábytek. Ve Václavících mají na zahradě nové prolézačky a tabuli na malování a na Olřichovské se

předškolní děti mohou těšit z vybavení pro svůj odpočinek v podobě matrací, polštářů a lůžkovin i skříně, kam to vše uložit. Školy a školky tak vyřešily alespoň některé z problémů, které je trápí.

Podle ředitele ZŠ Lidická Mgr. Jaroslava Poláčka však mohla být pomoc jednotlivým školám při stejném objemu finančních prostředků ještě účinnější. „Původně jsme chtěli, aby každá škola dostala určitý balík peněz, který by mohla použít na to, co jí nejvíc pálí“, říká. Z vlastní zkušenosti se zpravidla potýká s celou řadou věcí, na které mu v rozpočtu nezbyvají peníze. Jako příklad uvádí notebooky pořízené z jiných dotací. Po několika letech dosloužily baterie, které je třeba vyměnit. U více zařízení najednou to v konečném důsledku nejsou malé náklady. Jenže formou projektů podobné „drobnosti“ těžko zprocesujete.

Mgr. Jaroslav Poláček oceňuje velké investiční akce, kterými město zajistilo přístavby, zateplení a modernizaci školních budov. Samotné režijní výdaje na menší opravy nebo drobné vybavení však považuje za podfinancované, ačkoli jsou pro výuku, děti nebo zaměstnance škol neméně důležité, a dodává: „Nám by bylo milejší, pokud by někdo chlapy řekl: my víme, že je inflace, že víc peněz potřebujete a nevymýšlíte hlouposti“. Většina ředitelů hrádeckých školských zařízení s jeho názorem, že je třeba zvýšit příspěvky školám bez vazby na konkrétní projekt, souhlasí. „Vím, že všichni ředitelé jsou slušní, že peníze utratí za věci, které jsou opravdu potřeba, a že to ve školách bude vidět,“ podtrhl své úvahy ředitel ZŠ Lidická.

Roman Sedláček

Vstupní hala ZŠ Lidická

Šatny ZŠ T. G. M.

**Čerpací stanice 7 Station
v Hrádku nad Nisou hledá
pracovníka na pozici
obsluhy čerpací stanice
a směnární.**

**V případě zájmu nás kontaktujte
na telefonním čísle
733 691 191**

nebo e-mailu: vorasickag@seznam.cz

Další tajemství Grabštejna odhalena

Ač prošel státní hrad Grabštejn v uplynulých desetiletích rozsáhlou rekonstrukcí, která jej zachránila před úplnou zkázou, práce, byť v menším měřítku, pokračují. Právě díky nim dostáváme možnost odhalovat dosud ukryté střípky historie hradu.

Foto: Mgr. Renata Tišerové, NPÚ, ÚOP v Liberci

V loňském roce probíhala rekonstrukce malého nádvoří. Dokončena byla letos na jaře. Její součástí byl archeologický výzkum, jehož výsledky pomohly osvětlit rannou historii hradu. Po skončení letošní turistické sezóny začala stavba vodovodní a kanalizační přípojky. Hrad bude nově napojen na vodovodní řad u Grabštejského rybníka. Stavbě opět předchází archeologický výzkum, který už nyní přinesl zajímavé výsledky. Kromě movitých nálezů jde především o objev pozůstatků středověkého a barokního opevnění hradu, obojí bylo zbouráno po třicetileté válce.

Se stavbou přípojky souvisí jistá omezení pro návštěvníky. Zemní práce se týkají přístupové cesty k hradu od vojenského prostoru a návštěvnického parkoviště. Nicméně neohrozí chystaný adventní program, na který vás správa hradu Grabštejn zve: ve dnech 10. a 11. prosince proběhnou tradiční Grabštejské Vánoce. V sobotu i v neděli bude hrad otevřen od 10.00 s poslední prohlídkou v 15.00. Na hradě budete moci při hraných prohlídkách sledovat přípravy na vánoční svátky. A zcela mimořádně si budete moci poslechnout také varhany v kapli sv. Barbory. Nádvoří bude patřit adventnímu tržišti, ve vytápěných prostorech hradu budou připraveny dílničky pro malé i velké. V sobotu 10. 12. provede od 15. 30 sbor Janáček z Jablonce nad Nisou Rybovu Českou mši vánoční.

-vš-

Stolní kalendář města na rok 2023

Chcete mít přehled o chystaných akcích ve městě, svátcích u sousedů nebo obdarovat blízké něčím z Hrádku? Po roční pauze opět vychází hrádecký stolní kalendář.

Od těch běžně vydávaných se liší. Najdete v něm seznam akcí ve městě, které byly do doby uzávěrky kalendáře jejich pořadatelé nahlášeny. Kromě českých státních svátků v něm najdete navíc státní svátky v Polsku a Německu, takže až budete plánovat své výlety nebo nákupy, nezaskočí vás zavřené obchody ani davy lidí na turisty oblíbených místech. Jsou v něm ale také termíny školních prázdnin a termíny splatnosti poplatků a daní.

Kalendář je jako v minulosti podlouhlý, aby nabízel dostatek prostoru na poznámky. Je vytištěn na matném křídovém papíře, aby se poznámky „nemazaly“.

V prodeji bude v informačním centru Brána Trojzemí od třetího listopadového týdne.

-vš-

Knihovna nově půjčuje i hry

Od 3. do 10. října proběhl už 26. ročník Týdne knihoven. Hrádecká knihovna připravila v rámci této akce pohádku pro nejmenší čtenáře – spíše vlastně ještě nečtenáře – Endele Vendele. Protože i ti nejmenší si mohou s knihou hrát a shlédnout příběhy s písmenkami a oživlými obrázky.

Knihovna připravila také jednu novinku, která je naopak určena všem bez rozdílu věku a využít ji mohou vlastně i ti, co až tak moc nečtou. Každý registrovaný návštěvník má nyní možnost vypůjčit si některou z moderních společenských her. Nenajdete mezi nimi Člověče, nezlob se, spíše hry neokoukané. K dispozici je zatím dvacet titulů, některé jsou určeny už dětem od 4 let, u většiny se zabaví starší děti i dospělí. Půjčovní her je stejně jako u všech dokumentů zdarma, vybírá se pouze vratná kauce ve výši 100 nebo 200 Kč.

Večery už se pomalu prodlužují, tak neváhejte a přijďte. Při hraní her nepřijde žádný z nich na zmar.

-vš-

Donínská školka dostala darem tři stromy

Tři vzrostlé katalpy se stanou okrasou mateřské školky v Doníně. Vysazeny byly na místech stromů, kvůli kterým do školky od západu nešlo už skoro žádné světlo.

Když si paní ředitelka Martina Broschinská na třídních schůzkách posteskla, že by ráda přerostlé dřeviny nahradila menšími stromy, nečekala, že se řešení najde rychle. S pořízením a zasazením nových stromů pomohl jeden z největších zaměstnavatelů v Hrádku, společnost KSM Castings CZ. Věnovala na tyto účely 25 tisíc korun. Volba padla na katalpy, které dělají velkou parádu hlavně na jaře, kdy otevírají krásné velké květy. Okolo kmene je doplnily sazeničky keříků.

Na sázení se kromě odborné firmy podílely i samy děti. A jak při slavnostním okamžiku zaznělo, spolupráce mezi školkou a společností KSM Castings CZ by výsadbou stromů neměla skončit.

-vš-

Poděkování za Educa Kids

Moc děkujeme ZŠ Lidická za krásně prožité dopoledne plné zábavy, ponaučení a pokusů v rámci projektu Educa Kids. Již druhým rokem měla možnost naše školka Rosnička se tohoto úžasného projektu zúčastnit. Děti z oddělení Žabiček, si mohly vyzkoušet, jak se dá moderně a zábavně učit. Děti prošly pěti stanovišti a v každém pro ně byla připravená zábavnou formou aktivita. Bylo pro ně nachystané i zdravé občerstvení. Dostaly také písňalky pro případ, že by se ztratily. Ale nikdo se samozřejmě neztratil, a ani nemohl, vždyť se o ně perfektně starali žáci osmých a devátých tříd.

Velké poděkování patří obsluze stanovišť, kde bylo dětem s velkou dávkou trpělivosti vše vysvětleno, ukázáno a děti si mohly samostatně zkusit. A to pro ně bylo nejvíc.

Takže ještě jednou velké díky a zase za rok.

Za kolektiv MŠ Rosnička
M. Mikschová

Mezi námi

Naše mateřská školka Rosnička se zapojila do projektu, který nám byl nabídnut ve spolupráci se Senior parkem. Tento projekt nese název „Mezi námi“. Naše první setkání proběhlo 5. 10. 2022, kdy jsme si vyrobili dýně. Společně jsme stříhali, lepili, kreslili a moc se nám to líbilo. Děti vyrobenou dýni nechali babičkám a dědečkům na památku, aby si na nás vždycky vzpomněli.

Už teď se těšíme na další setkání. Cílem celého projektu je, aby si rozuměli ti nejmladší s těmi nejstaršími, navzájem si pomáhali a užívali si hezké společné chvíle. A hlavně aby světy těchto generací navzájem co nejvíce obohacovali.

Za kolektiv MŠ Rosnička M. Mikschová

PUZZI P.P. - HRÁDEK N.N.

**PROFESIONÁLNÍ ČIŠTĚNÍ INTERIÉRŮ A EXTERIÉRŮ VOZIDEL
A DOMÁCNOSTÍ**

(MATRACE, ČALOUNĚNÉ ŽIDLE, SEDACÍ SOUPRAVY, KOBERCE, KOČÁRKY)

TEL.: 777 773 363

VYPLÉTÁNÍ TENISOVÝCH RAKET

Zakletý halloweenový cirkus na škole T. G. M.

Dne 25. října se s úderem šesté hodiny večerní ZŠ a ZUŠ T. G. Masaryka proměnila v halloweenový cirkus.

Učebny, chodby i šatny potemněly, svíčky se rozhořely a do školy byli vpuštěni odvážlivci z řad žáků prvního stupně. Ti přišli zachránit cirkusová zvířata ze spárů zlých klaunů v podání žáků devátých tříd. Odvážní zachránci (většina v úchvatných kostýmech) v doprovodu zástupců školního parlamentu zdolali všechna tajemná a strašidelná zákoutí školy, kde si otestovali svou nebojácnost. V průběhu stezky se ocitali na stanovištích s různě obtížnými úkoly, které prověřily jejich postřeh, jazykové znalosti a důvtip a jejichž splněním osvobodili vždy po jednom zvířeti. Na konci celé záchranné halloweenové mise čekala na každého z hrdinů zasloužená sladká odměna. Všem dětem patří velká pochvala – jak prvostupňovým za statečné zdolání stezky, tak i devátákům a parlamentákům za skvělé nachystání a průběh této již tradiční akce.

Až děti znovu dorazí do školy, bude z ní opět normální budova, jak ji dobře znají. Určitě ale nezapomenou na neobvyklý zážitek, který si tento večer odnesly, a budou se těšit na další dobrodružství – třeba zase za rok v magický čas Halloweenu!

Erasmus Days 2022

Základní škola Lidická se dne 13. 10. 2022 připojila k oslavám s názvem Erasmus Days. Cílem bylo blíže seznámit žáky i širší veřejnost s projektem Erasmus+, do kterého se škola zapojila a díky němuž navázala kontakt s dalšími základními školami v zemích EU i mimo ni. Na akci byly prezentovány země, se kterými ZŠ Lidická navázala partnerství. Návštěvníci mohli navštívit školu, kde žáci naaranžovali čtyři místnosti – třídy tradičními předměty ze zemí zmiňovaného partnerství, kterými jsou Itálie, Francie, Turecko a Polsko.

Každá místnost prezentovala jeden stát. Návštěvník si zde mohl prohlédnout rekvizity, otestovat svoje znalosti o dané zemi kvízem na velkém tabletu, a hlavně ochutnat některé z jejich tradičních jídel. V místnosti prezentující Itálii žáci nabízeli krevety s mango chutney a rolku plněnou rukolou, sýrem a prosciuttem. V Turecku podávali mini kebaby a rajčata plněná mletým masem. Ve Francii mohli návštěvníci ochutnat mini croissanty plněné sýrem a šunkou a sladké crêpe brulée a v poslední místnosti, Polsku, na ně čekal teplý pult, kde žáci podávali racuchy (polské lívance) s borůvkovým pyré a polské pirožky se smaženou cibulkou. Vše provázela tradiční hudba, která měla za cíl

vytvořit pocit, že jste se v dané zemi skutečně na chvíli ocitli.

Návštěvníci si také mohli prohlédnout naši novou, moderně zařízenou počítačovou učebnu, tzv. Robotel, kde probíhá výuka jazyků zaměřená na mluvení a poslech. Mohli si sami vyzkoušet, jak taková výuka za pomoci sluchátek s mikrofonem probíhá, nahrát si svůj rozhovor nebo poslechnout své čtení.

Erasmus Days jsou oslavy, které probíhaly po celé Evropě i mimo ni v termínu 13.–15. října 2022. V Česku se konalo 145 akcí a v celé Evropě jich bylo registrováno bezmála 6 300. Na náš projektový den se přišlo podívat přes 100 lidí.

Účastí v projektu Erasmus + bychom rádi umožnili žákům navázat kontakt se žáky cizích zemí, díky kterému dostanou možnost procvičit si angličtinu, seznámit se s životem žáků v jiných zemích a ztotožnit se s evropskými standarty. Náš projekt "Ready, Steady, Cook!" je zaměřený nejen na jídlo a vaření, ale třeba i na optimalizaci konzumu a smysluplné třídění. Snažíme se, aby si žáci z naší školy odnesli cenné zkušenosti a příjemné zážitky.

medialní tým ZŠ Lidická

EDUCA kids na ZŠ Lidické v Hrádku n. Nisou

Stejně jako loni se naše škola zapojila do projektu konaného při příležitosti EDUCA week. Jeho součástí byly různé doprovodné programy po celém Liberci a jeho okolí, jichž se jako jediná škola v Hrádku účastnila i ZŠ Lidická. Cílem bylo zaměřit se na atraktivní formu vzdělávání dětí. Díky realizaci mezinárodního projektu Řemesla v Trojzemí se škole podařilo získat řadu technologií pro výuku cizích jazyků, přírodních věd, informatiky, 3D tisku a robotiky. Cílem EDUCA kids bylo seznámit zábavnou formou všechny předškoláčky z Hrádku nad Nisou s moderními technologiemi, které se při výuce dají využít.

ZŠ Lidická si pro mateřské školky připravila projektový den, během kterého navštívily šest stanovišť, kde se seznámily s moderním způsobem výuky na škole. O děti se starali nejen učitelé, ale i žáci 8. a 9. třídy,

kteří je celé dopoledne doprovázeli a pomáhali jim s úkoly.

Každé stanoviště bylo zaměřeno na jiné aktivity: práce s roboty, využití robotiky v praxi, německý a anglický jazyk, chemické pokusy a šířování.

Celý projekt byl rozdělen do dvou dnů, 11. a 13. 10. 2022. Veliké poděkování patří učitelům ZŠ Lidické, učitelkám z mateřských škol v Hrádku nad Nisou i žákům 8. a 9. třídy, kteří se do projektového dne zapojili.

Předškoláci si den velmi pochvalovali a jako dárek si odnesli všichni pištálku a někteří navíc i lego věnované organizátory EDUCA week Liberec.

Druhý ročník projektu EDUCA kids na ZŠ Lidické proběhl opět bez problémů a všichni si den užili.

mediační tým ZŠ Lidické

Procházka za méně známými druhy hub

Letošní rok byl naprosto jedinečným pro milovníky hub. Houbařským úlovky se chlubil skoro každý, kdo občas zajde do lesa. Fotografie různých druhů hřibů, křemenáčů a kozáků na nás vyskakovaly z médií i sociálních sítí každý den. Mezi houbaři jsou ale i tací, kteří své košíky rádi plní nejen houbami s „rourkami“, ale i těmi s „lupeny“.

V Bráně Trojzemí využili aktuální výstavu obrazů Bába Bedla a „rozkvetlého“ lesa, dohodli se s Pavlem Vrátným, který je opravdu vášnivým a znalým houbařem, a připravili podzimní mykologickou procházku za méně obvyklými druhy hub. Bonusem sobotního dopoledne byl darovaný recept na jemně kořeněný nálev, ve kterém právě tyto druhy hub vyniknou.

Obavy, že v polovině října půjde spíše jen o tu procházku, se neaplnily. Košíky účastníků, kteří se rozhodli využít možnosti naučit se něco nového, se plnily nejen klasikou, ale i spoustou druhů, které by se člověk, bez pomoci s určením, bál sebrat. Průvodce Pavel ukázal, jak je důležité znát les: přesně věděl, kam zajít, aby ukázal jeho rozmanitost. Nejlépe to dokumentuje pozvání v závěru procházky: „ještě si zajdeme pro slizáka mazlavého“ – a opravdu po několika desítkách metrů přibyl do košíku i tento příbuzný klouzka. Ani Pavel ale neskrýval nadšení nalezenými druhy hub, které už léta neviděl. Ano, rok to byl opravdu výjimečný.

Nemá smysl uvádět výčet hub, nalezených během tří dopoledních hodin na pouhém půlkilometru čtverečním. Fotografie alespoň některých zajímavých kousků najdete v galerii poskládané z fotografií Pavla Vrátného na poslední straně HRÁDECKA.

Vít Štrupl

Výstava magických ilustrací

V polovině října byla v Bráně Trojzemí otevřena výstava obrazů Marty Trchové, inspirovaných houbami, mechem, jehličím a vůbec magickým životem lesa. Všechny mají jedno společné: jsou ilustracemi k dětské knize Bába Bedla, resp. k jejímu chystanému pokračování.

Vše začalo už dopoledne. Knížku Bába Bedla, kterou si na výstavě můžete také prohlédnout a případně i zakoupit v informačním centru, přivezla sama její autorka Markéta Pilátová. Dopoledne se věnovala dětem při autorských čteních pro pět školních tříd a tak trochu neplánovaně autogramiádě.

Podvečerní Markétino čtení přímo mezi obrazy prokládala svými písněmi Martina Trchová, která nejen maluje, ale také skládá hudbu, píše texty a hraje. A aby zážitek byl dokonalý, občerstvení při vernisáži bylo tentokrát houbové. Smažené bedly, pečené ryzce, houby naložené v octě. A jedli jste už někdy pýchavky na sladko?

Výstava obrazů Marty Trchové bude v Bráně Trojzemí k vidění do konce roku a je prodejní. Jak na vernisáži autorka prozradila, hledala při jejich tvorbě postupy, jak se přiblížit i na první pohled skrytému kouzlu lesa. Obrazy jsou stříkané sprejem s využitím starých

záclon, větviček a dalších pomůcek, které jí pomohly při ztvárnění podhoubí, vláken, bylin a hub.

-vš-

Vzdělávání není jen pro mladé

Virtuální univerzita třetího věku zahájila v Hrádku nad Nisou další semestr. Slavnostně, neb nejrve bylo studujícím příjemnou povinností převzít z rukou místostarosty města Pavla Farského pamětní listy potvrzující absolvování semestru minulého se zaměřením na české dějiny. V rámci nového zimního cyklu čeká studenty program zaměřený na barokní architekturu v Čechách. Přednášky se pořádají v příjemném a dobře vybaveném prostředí Komunitního centra Seník. Semestr čítá šest přednášek vždy jednou za čtrnáct dní.

Lektory jsou vysokoškolští profesori, jejichž přednášky jsou studentům zprostředkovány formou projekce. Přítomný tutor, v našem případě Ing. Barbara Vítková, předsedkyně a ředitelka spolku Umíme si pomáhat, z. s., po skončení záznamu o problematice diskutuje a odpovídá na otázky studentů. Na samém konci přichází na řadu test, který bez jakéhokoli stresu ověří, jaké poznatky si studenti z přednášky odnáší.

Po dohodě s paní Barbarou pravidelná setkání doplňuje i další rozšiřující program, například výlety na místa spojená se studiem. V době covidu proběhly on-line kurzy základů cizích jazyků, praktický byl pro dříve narozené i kurz práce s počítačem.

Hrádečtí studenti se tak v minulosti mimo přednášek podívali například na Sychrov, Lemberk nebo navštívili polskou Wroclaw. Z polštiny nebo italštiny znají alespoň několik základních slovíček a obrátů, které jim mohou v zahraničí hodně pomoci.

Podzim v Senior Parku

Všechny vás zdravíme z našeho krásného Senior Parku, kde se nikdy nenudíme.

Pomalou končí říjnové období, máme opět spoustu zážitků a spoustu zážitků nás ještě čeká.

Na Mezinárodní den seniorů nás navštívil kouzelník, předvedl svá kouzla a my sami jsme se měli možnost do kouzlení zapojit, a o to to byl větší zážitek! Pravidelně tvoříme krásnou keramiku, kterou obdarujeme například své blízké. Letos se urodilo hodně hub, a tak jsme vyrazili do lesa. Příjemný pocit z košíků plných hříbků doplnila vůně Jehličnanů a domů jsme se vraceli plní pozitivní energie.

A co nás čeká v nadcházejícím čase? Navštívíme oblastní galerii v Liberci, a jelikož se blíží adventní období, začneme se pomalu připravovat na nejkrásnější svátky v roce tvořením vánoční výzdoby, zajeme si na výstavu, budeme péct cukroví a navštíví nás Pavlína Filipovská.

Přejeme hezké podzimní dny, přátelé.

Gabriela Poláková

Zájemci o studium mohou získat konkrétní informace na telefonním čísle +420 724326684.

Roman Sedláček

Životní jubilea

Občanům, kteří v měsíci září roku 2022 oslavili významné životní jubileum, srdečně blahopřejeme.

- 70 let** Jana Říhová, Miroslav Stolařík, Olga Kleinertová, Magdaléna Petruřjová, Eva Javůrková, Miloš Prchlý, František Hrubáček, Marie Kunešová, František Bartizal
- 80 let** Miloslav Fligr
- 81 let** Božena Majtnerová, Josef Čermák, Krista Silnicová
- 82 let** Václav Šimáček, Zdeňka Trkolová, Ingrid Lissnerová, Zdeňka Čápová
- 83 let** Jaroslav Burian, Werner Strobach, Günter Strobach, Vladislav Veselý, Jiří Tejchmann
- 85 let** Helga Sekerešová
- 87 let** Michal Buša
- 88 let** Helmut Prchlík, Věra Málková
- 91 let** Jaroslava Brahová

Občanům, kteří v měsíci říjnu roku 2022 oslavili významné životní jubileum, srdečně blahopřejeme.

- 70 let** Alena Součková, Emilie Dajčarová, Kamila Tůro Resselová, Ludmila Scholzeová
- 80 let** Věra Nižníková, Vratislav Chlum
- 81 let** Ján Hutkai
- 82 let** Marie Prchlíková
- 83 let** Adolf Tauchmann
- 84 let** Jiří Kubáč
- 88 let** Jaroslav Němeček
- 90 let** Zdeněk Baum
- 93 let** Miloslava Součková

Monika Korbelářová, matrikářka

Bart Van Malderen: Drylock je splněný sen

Drylock v Hrádku nad Nisou je největší továrnou na dětské plenky na světě. Dnes zaměstnává více než 1 200 lidí a je srdcem společnosti, která vyrábí hygienické potřeby v mnoha dalších zemích světa. U příležitosti desetiletého výročí od založení závodu jsme vyzpovídali majitele Drylocku, Barta Van Malderena. Proč si vybral právě Hrádek a jaké má další plány? A kdy se příběh Drylocku vlastně začal psát?

Foto: Jiří Částka

Proč zrovna Hrádek nad Nisou?

Historie Hrádku se píše už od 90. let, kdy jsme začali vyrábět v malé továrně v Chrastavě. Krátce nato vznikl v Turnově Ontex. Po nějaké době jsem začal přemýšlet, co dál. S firmou VGP jsme po celé zemi hledali místo, kde bychom navázali na tradici Ontexu a postavili Drylock. A vybrali jsme Hrádek. Má strategickou polohu, s regionem jsme měli zkušenosti a byly zde volné pozemky.

Když přirovnáme Drylock k narození dítěte, jak jste vybírali jméno pro nového člena rodiny?

Najít jméno bylo jedním z nejtěžších úkolů. Trvalo to měsíce. Pracovní název byl Vynka, což bylo jméno jedné fenky. Má žena vybrala ze všech možných návrhů deset nejlepších. A Drylock byl nakonec nejlogičtější. V Praze u pití kávy pak namalovala na ubrousek kostičku s kapkou. A tak se narodil Drylock.

Uměl jste si tehdy představit, že Drylock bude tím, čím je dnes?

Nikdy jsem si nepředstavoval tak velký závod. Neměli jsme lidi, neměli jsme know-how, potřebovali jsme hodně peněz. Byl to obrovský risk. Mnoho lidí bylo skeptických, nevěřili tomu, což bylo demotivující. Zdálo se to nemožné, ale pořád jsem snil, měl plán a věřil, že se vše povede. Je to 10 let, co od nás vyjel první kamion do Lidlu. Od té doby jsme vyexpedovali 14 miliard plenek. Tehdy je vyráběla jedna linka, dnes jich máme dvacet pět. Lidí bylo třicet, dnes přes dvanáct set.

Jaké jsou vaše sny do budoucna?

Máme novou skladovou halu, dokončujeme tunel mezi halami pod silnicí I/35, postavili jsme plně automatizovaný sklad. A dál? Máme prostor pro další rozšíření výroby. Hrádek je největší továrnou na dětské plenky na světě. Lidé si to často neuvědomují, ale to, co tu máme, je naprosto unikátní a můžeme na to být hrdí.

Kde berete inspiraci?

V první řadě chceme našimi produkty pomáhat lidem – dětem, ženám a seniorům. Naším cílem je, aby se cítili dobře a důstojně. Další motivací je příroda a ochrana životního prostředí. Před lety jsme vyvinuli bezcelulózové plenky, výrazně tenčí než ty, na které jsme zvyklí. Ale asi to bylo moc brzy. Lidé nevěřili, že by mohly fungovat. Ted' už snad přesvědčení jsou. Hledáme cesty, jak za sebou zanechat co nejmenší ekologickou stopu, jak zachovat kvalitu a zároveň spotřebovat co nejméně materiálu.

Jak často do Čech jezdíte?

Každé dva týdny. Často bývám na jednáních v Praze, ale snažím se být co nejčastěji hlavně tady, v továrně. Je pro mě důležité vědět, jaká tu panuje atmosféra, rád se procházím výrobou, potkávám se s lidmi, pozoruji výrobní linky. Nejsme žádný obří konglomerát, chci, abychom se znali a aby se tu všichni cítili dobře.

Ptala se Tereza Šípková

KINO

Hranice lásky**pátek 11. 11. od 19.30**

Drama, erotický, ČR. Hana (Hana Vagnerová) začíná cítit, že její vztah s Petrem (Matyáš Řezníček) se pohybuje v příliš zajetých kolejkách. Rozhodne se ho tedy osvěžit a začne s Petrem sdílet své erotické představy a tajné sny. Od vyprávění je pak už jen krůček k činům. Ke zkoumání vlastní intimity, k zážitkům s jinými partnery a ke stále intenzivnějšímu hledání hranic, za které se dá v lásce a sexu zajít. Experiment se svobodu se však může snadno vymknout z rukou...
Přístupný od 15 let, 95 minut, vstupné 130 Kč.

Black Panther: Wakanda nechť žije**sobota 12. a neděle 13. 11., vždy od 19.00**

Akční, dobrodružný, USA. Královna Ramonda (Angela Bassett), Shuri (Letitia Wright), M'Baku (Winston Duke), Okoye (Danai Gurira) a Dora Milaje (Ivy Haralson) bojují o ochranu svého národa před zasahujícími světovými mocnostmi poté, co se rozšířily zprávy o smrti krále T'Chally. Zatímco se obyvatelé Wakandy snaží přijmout svou další kapitolu, hrdinové se musí spojit a s pomocí Nakii (Lupita Nyong'o) a Everetta Rosse (Martin Freeman) vytvořit nový svět pro království Wakanda.
Nevhodný do 12 let, český dabing, 161 minut, vstupné 140 Kč.

Princezna zakletá v čase 2**sobota 19. a neděle 20. 11., vždy od 17.00**

Česká pohádka, fantasy. Mladá alchymistka Amélie (Eliška Křenková) získává zakázanou kouzelnou moc: dokáže částečně ovlivňovat tok času. Zneužívání nových schopností ji však rozštěpí v čase a Amélie ze současnosti se tak setkává s Amélií z minulosti, která ji od té chvíle provází na každém kroku. Z dávno zapomenutých temnot času navíc povstává nová hrozba, alchymista nazývaný Pán run (Ján Jackuliak), jenž touží získat vládu nad veškerou magií v Oberonu. Aby se mu to podařilo, musí Amélii připravit o vládu nad časem. Amélie se spolu se svými nerozlučnými přáteli princeznou Ellenou (Natalia Germani) a princem Janem z Calderonu (Marek Lambora) vydává do kouzelného města jménem Ayra, kde sídlí Společenstvo alchymistů, které se zapřísáhlo magii ochránit. Po jeho boku se Amélie musí postavit nejen dosud nejmočnějšímu protivníkovi, ale také svojí vlastní touze po zakázané moci.
Přístupný, 134 minut, vstupné 130 Kč.

Grand Prix**sobota 19. a neděle 20. 11., vždy od 19.30**

Česká komedie. Filmová komedie režiséra Jana Prušinovského (Most!, Okresní přebor) vypráví o dvou bratrancech milujících auta a jednom kriminálníkovi, který je zase rád krađe. Roman (Kryštof Hádek) vede pofiderní autobazar na okraji města, má tři děti, živelnou manželku (Anna Kameníková) a pije. Emil (Robin Ferro), fanatický milovník pořádku, si piplá svou autodílnu v centru, za kterou stojí jeho největší chloubka: maketa Formule 1. Když Emil v televizní soutěži vyhraje vstupenky na Velkou cenu Formule 1, nezbyvá mu nic jiného než požádat bratrance Romana, aby jej tam zavezl. Neumí totiž řídit. Ani jeden z nich ještě netuší, že se na ně nabalí místní magnet na problémy, vrchní dodavatel kradených aut a Romanův kamarád z vězení Štětka (Štěpán Kozub).
Nevhodné do 12 let, 107 minut, vstupné 130 Kč.

Prezidentka (představení pro seniory)**čtvrtek 24. 11. od 10.00**

Česká romantická komedie. Kateřina Čechová (Aňa Geislerová), historicky první česká prezidentka, má za sebou rok v úřadu. Je zahlcená prací: její program je každý den nabitý k prasknutí. Občas by si chtěla v klidu odpočinout bez pozornosti celé republiky. Jednoho dne se odhodlá k riskantnímu kousku. Vezme si paruku a v dokonalém převleku se v noci potají vytráží z hradu. Plán jí vyjde dokonale. Kateřině se noční dobrodružství inkognito v podhradí mezi lidmi zalíbí. Seznamuje se se sochařem Petrem (Ondřej Vetchý), kvůli kterému se do města vydává každou noc. Petr nemá ani ponětí, kdo okouzluje ženu, do které se zamiloval, ve skutečnosti je. Situace se však brzo vymkne kontrole a prezidentčiny noční výlety se provalí. Kateřina se musí snažit, aby si vybojovala právo na lásku, která jí náleží stejně, jako kterémukoli jinému člověku na světě.

Romantickou komedii Prezidentka režíroval Rudolf Havlík, který si přezně diváků získal již filmem Pohádky pro Emu (2016).
Nevhodný do 12 let, 97 minut, vstupné 60 Kč.

Divnosvět**pátek 25. a sobota 26. 11., vždy od 17.00**

Animovaný, akční, USA. Celovečerní snímek Divnosvět představuje legendární průzkumnickou rodinu Cladových, kteří se snaží proletět skrz neprobádaný, zrádný a především divný svět. Doprovází je barvitá posádka obřích vzducholodi, rošťácký tvor přezdívaný Flek a třínohý pes. Společně musí čelit nejen neznámému prostředí, ale i mnoha prapodivným a všežravým tvorům. Původní animovaná laskavá komedie inspirovaná klasickými dobrodružnými příběhy mapuje vztah tří generací rodiny Cladových, které musí vyřešit vzájemné neshody a společně překonat nástrahy nádherného, avšak i velmi nebezpečného Divnosvěta.
Přístupný, český dabing, 93 minut, vstupné 130 Kč, děti 110 Kč.

Vánoční příběh**od pátku 25. do neděle 27. 11., vždy od 19.30**

Česká komedie. Komedie s hvězdným obsazením, která se odehrává během Štědrého dne. Originální snímek plný nečekaných situací, emocí, dojemných chvil, ale i zábavy odkrývá rodinné vztahy u Skálů, kde „vládne“ známá herečka Skálová v podání Jiřiny Bohdalové. Její syn, ztvárněný Karlem Rodenem, řeší svoji prostořekost a přítelkyni. U Pazderků se zase probírají nezvaní hosté a vzájemné vztahy, ale u svátečního stolu se nakonec sejdou Jiří Lábus i Oldřich Kaiser, Jitka Sedláčková, Pavla Beretová, Máša Málková, Albert Čuba nebo Anna Fialová. Na horách se svátky rozhodne oslavit rodina Hynka Čermáka, a tak si zasněžené závěje užije i Jana Plodková, Jan Nedbal či Sára Sandeva. „Cítili jsme se s tímhle obsazením vlastně spíše jako diváci, než jako herečtí kolegové legend jako jsou třeba pánové Kaiser a Lábus. Kvůli našim záchvatům smíchu jsme museli dokonce záběry i stopnout. Ale rozhodně to stálo za to,“ svěřili se Anna Fialová a Václav Neuzil s tím, že se diváci u nevšední podívané rozhodně nudit nebudou. „Mě scénář překvapil tím, kolik postavám klade překážek. To mám moc rád, zvláště u komediálních věcí. Situační humor vzniká z toho, že figura musí překážky překonávat a divák ví víc, než ony. A to je v tomhle scénáři skvěle vymyšleno,“ dodává Hynek Čermák.
Nevhodné do 12 let, 118 minut, vstupné 140 Kč.

Největší dar**sobota 3. a neděle 4. 12., vždy od 17.00**

Česká pohádka. V dávných dobách spolu žili bohové a smrtelníci v dokonalé harmonii. Nejvyšší bůh Svarožic dohlížel na pořádek a kontroloval, aby si bohyně Jara, léta, podzimu a zimy pravidelně střídaly žezlo. Jenže Morena, bohyně zimy, chce vládnout věčně. Trnem v oku jí je mladá a rozverná bohyně Jara Vesna, které musí v daný čas vždy ustoupit. S pomocí svého syna Smřáka a boha zla a sváru Černoboga se jí ale povede Vesnu obelstít a na lidský svět uvrhnout krutou zimu. Zasněžená země trpí pod mrazem a vichrem, obyčejní lidé i oslabená bohyně Jara se najednou nemohou Moreně vyrovnat. Jedinou možností je, aby bohyně léta a podzimu včas požádaly o pomoc ostatní slovanské bohy. Božská kouzla sama o sobě ale nebudou stačit, Morenino řádění může zastavit až ten Největší dar. Pohádka oživí starou slovanskou mytologii s bohyněmi ročních období Vesnou, Živou, Osení a Morenou, jejichž tradice v mnoha ohledech přetrvávají dodnes. Stejně jako dodnes známe prastaré pohanské bohy Peruna, boha hromu a blesku, Radegasta, boha úrody a hojnosti, Velese, boha podsvětí a moudrosti, nebo Černoboga, boha sváru a zla, kteří žili ve stínu posvátného dubu, z jehož koruny zalité sluncem vládl mocný Svarožic. Hudbu k filmu složil nedávno zesnulý muzikant David Stypka.
Přístupný, 93 minut, vstupné 120 Kč.

Připravujeme:**Avatar: The Way of Water****každý den od 15. 12. ve 2D i 3D verzi**

Film Avatar: The Way of Water nabízí filmový zážitek na zcela nové úrovni. James Cameron vrátí diváky zpět do nádherného světa Pandory ve velkolepém a strhujícím dobrodružství plném akce. Ve filmu Avatar: The Way of Water se po více jak deseti letech znovu setkáváme s Jackem Sully, Neytiri a jejich dětmi, kteří stále bojují za to, aby se udrželi v bezpečí a naživu.

KULTURA

Cihelna – kynologické cvičiště Lampiónový průvod na sv. Martina
11. listopadu od 17.00 Průvod v maskách s Martinem na bílém koni

DK Beseda **Oldies Party**
12. listopadu od 20.00 Hudba od 70. let po současnost.
Hraje DJ Pavel Zrnovský. Vyprodáno.

Školní ulice **Den boje za svobodu a demokracii**
17. listopadu od 17.00 vzpomínkový akt u pomníku ve Školní ulici
(před ZŠ Lidická)

DK Beseda **Dlouhý, široký a bystrozraký**
19. listopadu od 10.00 Divadlo Vi.Tvor
Princ Dřevomír se má stát králem. Jenže vládnout sám není jednoduché, a proto se musí oženit. Zamiluje se do princezny Jůvívíjů, ale ta je zakletá zlým černokněžníkem. A tak se princ Dřevomír vydává na Železný zámek zachránit nejen svou nevěstu, ale celé království. Multižánrové loutkové divadlo pro děti. Vstupné 80 Kč. Předprodej v infocentru a na evstupence.

DK Beseda **Zahraj ty Ejsiky**
19. listopadu od 19.00 Broukocovo Kamdivadlo Česká Kamenice
One man show Jaroslava Střelky o muži, který více jak třicet let, rok co rok, připravuje pro kamarády oslavu k založení jejich rockové kapely. Úspěšné a oceňované autorské představení balancující na hraně komedie a tragična, nejen pro ty co pamatují big beat 70. a 80. let. Vstupné 100 Kč. Předprodej v infocentru a na evstupence.

DK Beseda **Ostrov**
20. listopadu od 19.00 Katamari
Ostrov Domov je magické miniaturní snové představení složené z krátkých příběhů o hledání domova a o odlišných cestách, které k němu vedou. Exklusivní a přítom niterné loutkové představení divadelní nomádky sklízející úspěchy po celém světě. Z důvodu komorního charakteru představení bude k dispozici velmi omezený počet vstupenek, doporučujeme nákup předem. Vstupné 150 Kč.

DK Beseda
25. listopadu od 21.00

Semafor Párty
Párty pro mladé –
DJ LVCAS, FORMAS, MAACHY, JORDY

Horní náměstí **Hvězda stromu**
27. listopadu od 14 do 18.00 **1. adventní neděle v Hrádku**
14.00–18.00 – adventní minitrh na náměstí
14.00–18.00 – 4. řemeslný trh v Bráně Trojzemí
15.00–17.00 – živé vstupy souboru Jizera
17.00 – rozsvícení vánočního stromu
Po celé odpoledne ve vestibulu radnice sbírka pro opuštěné psy a kočky v útulku AzyIPes.

DDM Drak
4. prosince 15.00–18.00

Hvězda pro Mikuláše
Druhá adventní neděle patří všem dětem a adventním bytostem v čele s Mikulášem, čertem a andělem

Horní náměstí
9.-31. prosince

Hvězda stromků
Výstava nazdobených vánočních stromků

SPORT

Kristýna jih
26. listopadu od 15.00

1. adventní otužování
Připravuje Klub otužilců Hrádek nad Nisou

VÝSTAVY

Brána Trojzemí
do 31. 12.

Výstava Bába Bedla
Prodejní výstava obrazů Marty Trchové, které byly použity jako ilustrace k dětské knize Bába Bedla

Městský úřad
do 31. 12.

Výstava prací žáků ZUŠ
Žáci hrádecké ZUŠ představují svá díla

Informace o akcích ve městě do vašeho mailu

Nabízíme vám zaslání informací o akcích pořádaných v Bráně Trojzemí formou informačního e-mailu. Zprávu posíláme zpravidla jednou za 14 dnů a obsahuje pozvánky na kulturní a společenské akce ve městě. Výhodou pro její odběratele je u vybraných akcí informování v předstihu s možností rezervovat si vstupenky na zajímavá představení ihned po zahájení předprodeje. Navíc se Vám nestane, že byste nějakou akci přehlédli. K odběru se stačí přihlásit na e-mailu info@branatrojzemí.cz.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK

Vstupenky na akce pořádané Bránou Trojzemí je možné zakoupit nebo rezervovat na portálu WWW.EVSTUPENKA.CZ. Předprodejní místo je v Hrádku v Bráně Trojzemí.

Otevírací doba:

Po, st, pá: 8.30–16.00, út, čt: 8.30–17.00, so, ne: 10.00–16.00, polední přestávka od 11.30 do 12.00.

Pokladna je otevřena také 30 minut před každým představením.

Kulturní akce v Hrádku a okolí

Hrádek nad Nisou	www.branatrojzemí.cz
Kino Chrastava	www.chrastava.cz
Multikino Cinestar Liberec	www.cinestar.cz/liberec
Multikino Palace Cinemas Liberec	www.palacecinemas.cz/liberec
Divadlo F. X. Šaldy Liberec	www.saldovo-divadlo.cz
Dům kultury Liberec	www.dkliberec.cz
Lidové sady Liberec	www.lidovesadyliberec.cz
Krajská vědecká knihovna	www.kvkl.cz
Naivní divadlo Liberec	www.naivnidivadlo.cz
Eurocentrum Jablonec nad Nisou	www.eurocentrumjablonec.cz
Městská muzea Žitava	www.museum-zittau.de

Lesy letos rozkvetly houbami

Bedla červenající

Chřapáč kadeřavý

Čirůvka zelánka

Opeňka měnlivá

Slizák mazlavý

Václavka obecná

HRÁDECKO – měsíčník pro Hrádek nad Nisou a okolí